

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

הוועד הציבורי
נגד עינויים בישראל
20-07-2015
דואר נכנס

08 ביולי 2015

תיק מס' 34/11/24

לכבוד:

עו"ד מאיסא אבו סאלח – אבו עכר

הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל

ת.ד. 4634

ירושלים, 91046

הנדון: תלונת גב' [REDACTED] ת"ז [REDACTED]

סימוכין: מכתבכם מיום 05.03.2012 (מספרכם: מ/119)

1. ראשית, אבקש להתנצל על השיהוי המשמעותי במענה למכתבך שבסמך. לפני כשנה וחצי חזרתי לתפקיד הממונה על המבת"ן ואף נכנסה לתפקידה ראשת המבת"ן ז'נה מודזגברישווילי ואנו פועלות לטייב את הטיפול בתיקים.
2. המתלוננת, ילידת שנת [REDACTED] נעצרה בתאריך 2010. בחשד לביצוע עבירות ביטחון. עם מעצרה הועברה המתלוננת לתקירה בשירות הביטחון הכללי.
3. להלן עיקרי הפרטים שמסרה המתלוננת בתלונה שבסמך:
 - א. במהלך חקירותיה הושבה המתלוננת על כסא ונכבלה לאחור באופן מכאיב, דבר שגרם לה לכאבי גב עזים.
 - ב. המתלוננת נחקרה בחקירות ארוכות ומתישות, שכללו הפסקות אוכל שהוגש לה בחדר החקירות.
 - ג. בעת מעצרה סבלה המתלוננת מכאבי קיבה מתמידים ואיבדה ממשקלה במהלך תקופה זו.
 - ד. חוקריה של המתלוננת איימו עליה במעצר אחותה, חברה ובני משפחה נוספים, תוך שהאשמה לכך תוטל על המתלוננת. כמו כן, החוקרים איימו עליה כי תיעצר במעצר מינהלי ואף עשו שימוש באלמות מילולית, וזאת במיוחד בשלב האחרון של התקירה.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

- ה. חוקריה של המתלוננת נהגו להתקרב אליה פיזית באופן שגרם לה למבוכה. אחד החוקרים אף שם ידו על רגלה, אמר לה שהיא יפה מאוד ושהיא כמו הבת שלו, והורה לחוקר אחר להביא להם קולה.
- ו. חקירת המתלוננת נערכה על ידי עשרה חוקרים שונים.
- ז. המתלוננת שוכנה בתנאי כליאה מחפירים: תא מבודד עם שירותים מסוג ג'ורה ונטולי מקלחת פנימית, שבו אור בוהק בצבע צהוב אשר גרם לה לקשיי ראייה ולכאבים בעיניה. כמו כן, בתא הופעל מזגן בטמפרטורה נמוכה.
4. לאחר עיון בתלונה, זו הועברה לבדיקת ראשת המתלקה לביורר תלונות נחקרים בשירות הביטחון הכללי (לעיל ולהלן: **מבתי"ן**), אשר פגשה במתלוננת בתאריך 21.05.2014.
5. במסגרת פגישתה עם המבתי"ן, פירטה המתלוננת את טענותיה ביחס לתקירתה, כמפורט להלן:
- א. בכל חקירותיה נאזקה ברגליה, ולעיתים גם נאזקה ביד אחת לכסא. במקום אחר טענה המתלוננת כי לעיתים נאזקה כשידיה לאחור ולעיתים נאזקה רק ביד אחת.
- ב. חלק מהחקירות נמשכו החל מהשעה 09:00 ועד לשעה 05:00 ביום שלמחרת, עם הפסקות לארוחות.
- ג. חוקר המכונה [REDACTED] או [REDACTED] או [REDACTED] פתח לעיתים את דלת חדר החקירות רק כדי לצעוק. בפעם היחידה שבה חקר אותו חוקר את המתלוננת, הוא צעק עליה שהיא פושעת, שבאה במטרה להרוג ילדים, שהיא חמור ושמגיע לה יחס של כלב. לטענתה בחקירה זו שמרה על זכות השתיקה. אותו חוקר אף נהג לפתוח את דלת חדר החקירות ולומר לחוקר האחר – "למה אתה מוריד ממנה את אזיקי הידיים", ויוצא.
- ד. החוקר המכונה [REDACTED] איים על המתלוננת מספר פעמים במעצר בני משפחתה וחבריה. באחת הפעמים אמר לה "נשאר אותך מאה ימים בחקירה, ובכל פעם שתיגמר לך תקופת המעצר – נוסיף עליה; אם לא תדברי נביא לך את בני משפחתך וחברים ונעצור אותם, ואת הסיבה שבני משפחתך כאן ואת צריכה להודות כדי שנוכל לשחרר אותם". על פי הנטען, אחת מתברותיה של המתלוננת, גבי רואן תואבתה, אכן נעצרה.
- ה. המכונה [REDACTED] צעק עליה לשבת ישר, בכל פעם שלא ישבה בכסא בצורה ישרה. כאשר המתלוננת הניחה את הראש על ידיה, על מנת לתת מנוחה לעיניה, המכונה [REDACTED] היה חובט על השולחן כדי להעירה.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

- ו. ייתר החוקרים צעקו על המתלוננת, אך לא איימו עליה.
- ז. החוקר שהיה אחראי על החקירה אמר למתלוננת שבגללה נעצרו אחותה וחברתה ובני משפחתה טובלים.
- ח. לטענת המתלוננת היא סבלה מלחץ נפשי בשל תנאי כליאתה: תא מתחת לאדמה עם שירותים שהם בור; כדי להתקלח נלקחה מחוץ לתא; בתא היה מזגן שדלק כל העת וגרם לקור; סופק לה ספסל קשה לצורך שינה.
- ט. במהלך חקירתה סבלה מכאבי בטן, משום שלא אכלה בשל הלחץ הנפשי בו היתה שרויה.
- י. כאשר נחקרה המתלוננת על ידי מספר חוקרים, אחד מהם ישב מאחורי השולחן, ולפעמים אחד מהם ישב על כסא בסמיכות רבה אליה (כ-20-15 ס"מ), מבלי לדבר.
- יא. באחת הפעמים שבהם נחקרה המתלוננת על ידי המכונה [REDACTED] הוא החל להתבדח, שם את ידו על רגלה ואמר לה שהיא כמו הבת שלו. בהמשך, הוציא המכונה [REDACTED] את המתלוננת לחדר אחר, ואז שם את ידו על כתפה של המתלוננת ונישק אותה במצחה, תוך שאמר כי זו "נשיקה מתוך כבוד". לטענת המתלוננת, חוקר אחר וכן חיילת ראו את האירוע.
- יב. בהמשך לכך, נכנסו המתלוננת והמכונה [REDACTED] לחדר אחר, [REDACTED] הושיב את המתלוננת על הרצפה וישב לידה, וביקש שיביאו קולה "לבחורה היפה", שאכן הובאה למקום.
- יג. המכונה [REDACTED], וכן חוקרים אחרים, אמרו למתלוננת כי היא "הבחורה הכי יפה שם". מספר חוקרים אף אמרו למתלוננת כי המכונה [REDACTED] מתבב אותה.
- יד. חקירתה נמשכה כ-47-43 ימים. לדברי המתלוננת, כאשר ראתה שאינה מועברת לאגף כלל, שבתה רעב במשך יומיים.
- טו. המתלוננת אישרה כי לא העלתה את טענותיה הנ"ל בפני רופאיה או בפני בית המשפט במהלך הדיונים שנערכו בעניינה. עם זאת העלתה בפני עורך דינה את טענתה בנוגע למשך החקירות.
- טז. לאחר שעורך דינה טען בעניין זה במהלך הדיון בהארכת מעצרה, החוקר האחראי על החקירה צעק עליה שהיא "עושה לו בעיות ומשקרת לשופט".

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

6. למען שלמות התמונה אציין כי בתאריך 03.10.2010 הוגשה תלונה נוספת בנוגע לחקירתה של המתלוננת, על ידי הצלב האדום הבינלאומי (תלונה זו נגנזה בהחלטתו של מר דן אלדד, הממונה על המבתי"ן דאז, ביום 26.09.2011). להלן עיקרי הנטען בתלונה זו:
- א. המתלוננת נחקרה בחקירות ארוכות ומתישות מידי יום, מן השעה 09:30 ועד לשעה 06:00 ביום למחרת.
 - ב. המתלוננת נחקרה בחדר שבו שרר קור עז, תוך שהיא אזוקה לאחור.
 - ג. חוקריה של המתלוננת צעקו עליה, קיללו אותה ופגעו בכבודה.
 - ד. אחותה של המתלוננת, וכן דודה, נעצרו אף הם על מנת להפעיל לחץ פסיכולוגי על המתלוננת.
 - ה. חוקריה של המתלוננת אמרו לה כי מעצרה יוארך עד שתודה בחשדות נגדה.
7. במסגרת בדיקת התלונה על ידי הממונה על המבתי"ן במשרד המשפטים נבדקו כל המסמכים הרלבנטיים לבחינת מהלך חקירתה של המתלוננת בשירות הביטחון הכללי, ובכלל זה: תשאולי המבתי"ן, זיכרונות דברים שנערכו במהלך החקירה, תרשומות החוקרים, מסמכים המתעדים פעולות חקירה גלויות וחסויות, מסמכים רפואיים וכן פרוטוקולים מהליכים משפטיים שהתנהלו בעניינה של המתלוננת.
8. בהקשר זה נבקש לציין כי ראשת המבתי"ן לא תישאלה את החוקר המכונה, מאחר שעזב זה מכבר את הארץ ונמצא במקום לא ידוע, ולא ניתן היה ליצור עימו קשר.
9. להלן יפורטו ממצאי בדיקת טענותיה של המתלוננת, בהתבסס על המסמכים הנ"ל:
10. בפתח הדברים אדגיש כי השוואת טענותיה של המתלוננת בפני הצלי"א, טענותיה בתלונתכם שבסמך, וטענותיה במהלך תישאולה על ידי המבתי"ן – מעוררת קושי. מהשוואה זו עולה כי ככל שחלף הזמן נוספו טענות מצד המתלוננת כלפי חוקריה, לרבות בסוגיות שכלל לא נזכרו בתלונה הראשונה שהוגשה על ידי הצלי"א.
11. כמו כן, בדיונים שנערכו בבית המשפט הצבאי בשאלת הארכת מעצרה של המתלוננת ביום 04.08.2010 וביום 11.08.2010, טען בא-כוחה טענות בנוגע למשך הזמן שבו נחקרה. ביום 11.08.2010 אף נטען כי אחד החוקרים השמיע מילים בוטות במיוחד באוזני המתלוננת. בא-כוחה של המתלוננת לא העלה כל טענה אחרת הנוכרת בתלונתכם שבסמך או בתישאול המתלוננת על ידי המבתי"ן. מצב דברים זה מעורר קושי, שכן הוא מלמד שהמתלוננת לא חששה להעביר לבא-כוחה מידע בנוגע להתנהלות בלתי ראויה לכאורה מצד חוקריה, ולכן מקשה על מהימנות ייתר הטענות, שאין מנוס מלראותן ככבושות.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

12. בנוסף אציין כי מספר ראיות חסויות, שאת טיבן לא נוכל לחשוף בפניכן, מעידות דווקא על שביעות רצונה של המתלוננת מהיחס מצד חוקריה.
13. למרות האמור יובהר כי במסגרת בדיקות המבתיין והממונה על המבתיין נבחנו כלל טענותיה של המתלוננת, ללא קשר לנסיבות שבהן הועלו.
14. עיון בזכרונות הדברים המתעדים את חקירותיה של המתלוננת מעלה כי בחלק מתקופת מעצרה היא אכן נחקרה באופן אינטנסיבי יחסית, וזאת נוכח חומרת החשדות שיוחסו לה. עם זאת, למתלוננת התאפשרו מנוחות ממושכות בין יום חקירה אחד למשנהו, וכן הפסקות במהלך ימי החקירה. כמו כן, במהלך תקופת מעצרה היו ימים רבים בהם המתלוננת כלל לא נחקרה, או נחקרה למשך שעות ספורות בלבד. מכל מקום, לא נמצא כי חוקריה של המתלוננת חרגו מנהלי החקירה המקובלים בסוגיה זו.
15. כאמור לעיל, במהלך מספר דיונים בהארכת מעצרה של המתלוננת טען בא-כוחה טענות דומות בנוגע למשך חקירותיה. בדיקת זכרונות הדברים המתעדים את חקירות המתלוננת מעלים כי היא נחקרה בחקירות קצרות באופן משמעותי מן הנטען שם.
16. במהלך חקירותיה, המתלוננת אכן נאזקה מעת לעת בהתאם לשיקול דעתם של חוקריה. לא נמצאו תימוכין לכך שהמתלוננת נאזקה באופן הנטען בתלונה, דהיינו כאשר ידיה מאחורי גבה.
17. המתלוננת לא נחקרה על ידי חוקר המכונה [REDACTED], או [REDACTED]. נוסף על כך, לא נמצאה כל אינדיקציה להתנהלות שייחסה המתלוננת לאותו חוקר מצידו של חוקר אחר.
18. במסגרת חקירת הפרשה שבה היתה המתלוננת מעורבת, אכן נחקרו ונעצרו מספר חשודים נוספים, שחלקם בני משפחה וחבריה, וזאת נוכח מעורבותם לכאורה בביצוע עבירות ביטחון. המתלוננת היתה מודעת לחלק מן המעצרים, ובתקופת מעצרה אף פגשה באחותה, באחיינה, בבן דודה ובחברתה רואן תואבתה. לא נמצא כל בסיס לטענה כי ייתר המעורבים נעצרו לצורך הפעלת לחץ על המתלוננת.
19. במסמכי תיק הבדיקה אין כל תיעוד לכך שחוקריה של המתלוננת בכלל, או החוקר המכונה [REDACTED] בפרט, איימו על המתלוננת בדרך כלשהי.
20. לא נמצאה אינדיקציה כלשהי לכך שחוקריה של המתלוננת קיללו אותה, והדבר הוכחש על ידי כל החוקרים שתושאלו. מאידך גיסא, מזכ"ד חקירת המתלוננת שהחלה ביום 01.08.2010 עולה כי היא עצמה קיללה את חוקריה, ואף התנצלה על כך ביום למחרת, תוך שאישרה כי חוקריה אינם נוהגים כלפיה בדרך דומה.
21. איננו יכולים לשלול את האפשרות כי חוקריה של המתלוננת צעקו עליה במהלך החקירות, או חבטו בשולחן על מנת להעירה. עם זאת, אין בהתנהלות שכזו, אף אם

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

- התרחשה, ואף אם גרמה למתלוננת לאי-נוחות, כדי להקים עילה לנקיטה בהליכים משפטיים נגד החוקרים.
22. באופן דומה, איננו יכולים לשלול את האפשרות כי חוקריה של המתלוננת ישבו בסמיכות אליה במהלך פרקי זמן קצרים, אך בלא מגע גופני ובלא שההתקרבות נשאה אופי מיני. אין בהתנהלות שכזו, אף אם התרחשה, ואף אם גרמה למתלוננת לאי-נוחות, כדי להקים עילה לנקיטה בהליכים משפטיים נגד החוקרים, והיא עולה בקנה אחד עם נהלי שירות הביטחון הכללי.
23. לא נמצאה כל אינדיקציה למגע גופני מכוון בין החוקרים לבין המתלוננת, והדבר הוכחש על ידי כל החוקרים וכל החיילות שתושאלו על ידי ראשת המבט"ן. יש לציין כי למעט הטענה לנגיעה ברגל מצד אחד החוקרים, אשר פורטה גם בתלונתכם שבסמך – שאר טענות המתלוננת בנוגע למגע פיזי מצד החוקרים הועלו לראשונה בתישאלוה על ידי ראשת המבט"ן.
24. לא נמצאו תימוכין לכך שחוקר כלשהו החמיא למתלוננת כי היא "אישה יפה", או כיוצא בזה. עם זאת, אחד החוקרים מסר בתישאלוה על ידי המבט"ן כי יתכן שדברים ברוח זו נאמרו על רקע ההקשר החקירתי ("את בחורה צעירה ויפה, שרוצה משפחה, אז האם זו הדרך – מעורבות בפעילות צבאית – שתוביל אותך לשם?").
25. מתישאלו אחד החוקרים עולה כי ככל הנראה אכן התרחשה סיטואציה שבה המכונה [REDACTED] והמתלוננת עברו מחדר החקירות לחדר אחר, וכי בחדר זה ישבו המתלוננת והמכונה [REDACTED] על הרצפה. יודגש, כי לפי גרסתה של המתלוננת עצמה, נכחו בחדר חוקר נוסף וכן חיילת, והיא לא נותרה לבדה עם המכונה [REDACTED]. לא נמצאו תימוכין לנטען בנוגע להזמנת קולה או לכך שהמכונה [REDACTED] נגע במתלוננת. בהקשר זה אשוב ואציין כי טענות המתלוננת בנוגע לכך שהמכונה [REDACTED] נישק אותה או נגע בכתפה לא נטענו בתלונתכם שבסמך, והועלו לראשונה בתישאלוה המתלוננת על ידי המבט"ן. עוד אשוב ואדגיש כי הבדיקה בסוגיה זו לא מוצתה, נוכח היעדר יכולת לתשאל כיום את המכונה [REDACTED].
26. אין בתיק המבט"ן עדות לכך שהמתלוננת שבתה רעב במהלך תקופת חקירתה על ידי שירות הביטחון הכללי.
27. לא נמצא כל דופי בטיפול הרפואי שניתן למתלוננת על ידי גורמי הרפואה, הכפופים לשירות בתי הסוהר, או ביחסם של חוקרי שירות הביטחון הכללי לטענות מצד המתלוננת בנוגע לבריאותה. מתיק הבדיקה עולה כי המתלוננת אכן סבלה מכאבי בטן, וכי היא טופלה כנדרש. למען שלמות התמונה אציין כי כבר בחקירתה בעת מעצרה, ועוד בטרם הועבר למתקן המעצר, טענה המתלוננת כי היא סובלת לעיתים מכאבי בטן. לכן, ספק אם יש קשר בין מיחוייה של המתלוננת לבין תנאי מעצרה.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

28. לא נמצאה כל אינדיקציה לכך שנעשה שימוש במיזוג האוויר כאמצעי לחץ על המתלוננת, וזאת הן ביחס לחדר החקירות והן ביחס לתאי המעצר.
29. הגוף האמון על התנאים בבתי המעצר בישראל הינו שירות בתי הסוהר. לפיכך, את כל טענותיה של המתלוננת בנוגע לתנאים הפיזיים במתקן המעצר שבו הוחזקה יש להעלות בפני שירות בתי הסוהר, ולא בפני שירות הביטחון הכללי. עוד יודגש בהקשר זה כי ככל שעולה מהחומר הקיים בתיק הבדיקה המתלוננת הוחזקה בתנאים המקובלים, בדומה לעצירים ולעצירות אחרים במתקן שבו שהתה.
30. בנסיבות האמורות החלטתי, על דעת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), מר עמית איסמן, לסגור את תיק הבדיקה.
31. על החלטה זו ניתן להגיש ערר בתוך 30 ימים באמצעות משרד הממונה על המבתי"ן בפרקליטות המדינה.

בכבוד רב,

רחל מטר, עו"ד
הממונה על המבתי"ן

העתק: ראשת המבתי"ן
יועמ"ש שירות הביטחון הכללי